

УТВЪРДИЛ:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛС	1	1	0	1	0	5	2	1
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Д	3	3	0
---	---	---	---

(код и наименование) История на украинската литература – I част

Преподавател: гл. ас. д-р Владимир Николов Колев

Асистент: гл. ас. д-р Владимир Николов Колев

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	10
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	50
Обща извънаудиторна заетост		60
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ECTS		4

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	25%
2.	Тестова проверка/колоквиум	25%
3.	Изпит	50%
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Анотация на учебната дисциплина:

Лекциите и семинарните упражнения по история на украинската литература – I част са предназначени за студентите от трети курс, специалност „Славянска филология“, профил украинистика в СУ „Св. Климент Охридски“. Обучението се състои през петия (зимен) семестър.

Задачите на предмета са да запознае студентите подробно с особеностите при формирането и развитието на украинската литература, като в процеса на работа се обърне и специално внимание на културно-историческата обстановка, на спецификите в украинската народопсихология, както и на комуникацията на другите изкуства с литературата. В учебната програма е залегнал период, който обхваща началния етап на развитие на художествено-поетичното мислене при русите от времето на Киевска рус (IX в.) през формирането на украинска народна общност и език до началото на XIX век.

В програмата е заложен и въпросът за развитието на фолклорните, литературните и културологичните отношения между украинското и българското национално творчество.

Развитието на украинската литература се разглежда и на фона на дискусии при формирането на философската и естетическа мисъл.

Включена е обширна библиография както на разглежданите автори и техните произведения, така и на най-значимите изследвания върху литературния процес и върху творчеството на отделни автори от Украйна и България, а така също и от диаспорната литература.

Предварителни изисквания:

Пълноценната подготовка на студентите изисква добро владение на украински език и начални познания върху украинските исторически и културни

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

реалии.

Очаквани резултати:

След курса по история на украинската литература – първа част студентите ще са запознати в детайли с особеностите при формирането и развитието на украинската литература, ще са наясно с културно-историческата обстановка, спецификите в украинската народопсихология, както и с комуникацията на другите изкуства с украинската литература.

Студентите от профил „Украинистика“ следва да познават общите черти в развитието на фолклорните, литературните и културологичните отношения между украинското и българското национално творчество, а също и тенденциите при формирането на философската и естетическа мисъл от IX до началото на XIX век.

Учебно съдържание

Лекции

№	Тема:	Хорариум
1	Възникване и формиране на украинската народност	2
2	Начален етап в развитието на украинската литература, език и култура.	2
3	Произход и историческо развитие на народнопоетичното творчество.	2
4	Народнопоетичното творчество по основните му видове. Народни думи, коломийки, исторически песни и балади	2
5	Народнопоетичното творчество по основните му видове. Битово-ритуални песни и практики (пролетни, купалски, жътварски и коледни песни, обреди и песни за сватба и погребение)	2
6	Възникване на украинските братства – своеобразни просветни, литературни и културни средища	2
7	Развитие на украинската литература през XV век	2
8	Развитие на украинската литература през XVI век	2
9	Развитие на украинската литература през XVII век	2
10	Полемична литература (Иван Вишенки)	2
11	Развитие, роля и място на украинската драматургия (школска драма, интермедии, вертепна („лялкова“) драма)	2
12	Памво Беринда – издателска, съставителска и драматургична дейност	2
13	Развитие на украинската литература през XVIII век – поезия, проза, драма и реторика	2
14	Феофан Прокопович – живот и дейност. Драмата „Владимир“ като проек-ция на съвременните отношения	2

15	Поява на украинската философска литература (Григовий Савич Сковорода – първият украински баснописец, притчи, поезия, сатира)	2
----	--	---

Семинарни занятия

№	Тема:	Хорариум
1	Характеристика и специфични черти на украинските календарно обредни песни – веснянки, купалски и русалски песни, жътварски песни	2
2	Характеристика и специфични черти на украинските календарно обредни песни – колядки и шчедривки.	2
3	Характеристика и специфични черти на украинските битово-обредни песни – сватбени песни; погребални песни „голосіння“	2
4	Характеристика и специфични черти на украинските балади – основни образи и символика в песните „Про шандаря“, „У неділю рано зілля копала“, „Ой чие ж то жито, чий ж то покоси“	2
5	Жанрови особености, характеристика и специфични черти на украинските исторически песни – коломийки	2
6	Жанрови особености, характеристика и специфични черти на украинските исторически песни – исторически героически песни	2
7	Украински лиро-епос – развитие и особености. Народни думи и първообразите им от времето на Киевска рус (билини и старини); жанрови, структурни и тематични особености на народните думи; основни образи и символика в думите „Про козака Голоту“ и „Про Марусю Богуславку“	2
8	Развитие на украинската драматургия в народна среда. Бурлеската и травестията като изначални способи за изграждане на комизъм в западноевропейската и украинската литературна практика; „Коза“ – структурни и тематични характеристики, извеждане на основните образи и символика	2
9	Развитие на украинската драматургия в народна среда. Украински вертепен („ляльковий“) театър – сценични и сценографски специфики; начини и поводи на изпълненията; структура на текста; тематични елементи	2
10	Полемична литература (Иван Вишенски). „Книжка“ – структура на сборника, значение на уводните думи и предписанията в тях. „Про еретиків“ – прилики и разлики между авторската визия за ересите и средновековното схващане за тях; основни образи и символика. Диалогът	2

	„Викриття дявола-світодержця“ – елементи на съобразяване с православните канони и отклонения от тях; основни образи и тяхната символика. „Послання до епископів“ – Брестката църковна уния, гръко-католицизмът и влиянието, което оказват върху народа в Галичина и Буковина; определяне и тълкуване на библейските мотиви и образи в посланието	
11	Обществено-полемична лирика. „Сатирична коляда“ (1764) – структура и лайтмотиви в стихотворението; водещи образи и значението им	2
12	Памво Беринда и появата на школския театър	2
13	Феофан Прокопович (1681-1736) и пиесата му „Владимер“ – жанрови особености; способности за изобразяване на сблъсъка между езичие и християнство; значение на монолога на Владимир (Действие 4, Явление 2)	2
14	Григорий Савич Сковорода, 1722-1794. Философски съчинения – художествено-философски модел за света; централни мотиви в „Алфавіт, чи буквар світу“	2
15	Григорий Савич Сковорода, 1722-1794. Поезия (специфики в стихосложението, основни образи и символика в стихотворенията „De libertate“, „Чистий можеш будь собою“, „Гей, поля, поля зелени“, „Всякому місту – звичай і права“). Басни (етични, естетични и философски мотиви)	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Възникване и формиране на украинската народност. Начален етап в развитието на украинската литература, език и култура
2	Начален етап в развитието на украинската литература, език и култура. Канонична литература през XI–XIII век
3	Начален етап в развитието на украинската литература, език и култура. Неканонична литература през XI–XIII век
4	Развитие на украинската литература през XV, XVI, XVII в. Летописна традиция
5	Развитие на украинската литература през XV, XVI, XVII в. Полемична проза
6	Развитие на украинската литература през XV, XVI, XVII в. Поезия
7	Развитие, роля и място на украинската драма – Киево-Могилянската академия и школка драма. Значение на интермедиите и интерлюдите
8	Народнопоетично творчество в украинските земи. Основни видове. Думи, коломийки, исторически песни

9	Народнопоетично творчество в українските земи. Основни видове. Календарно-обрядни песни
10	Народнопоетично творчество в українските земи. Основни видове. Битово-обрядни песни
11	Иван Вишенски. Живот и дейност. Структура и значение на сборника „Книжка“. „Послання до єпископів“ – проблеми, мотиви и образи
12	Теофан Прокопович. Живот и дейност. Писата „Владимир“ – жанрови особености, способи за изобразяване на сблъска между християнство и езичие
13	Памво Беринда – творчески концепции
14	Григорий Савич Сковорода. Живот и дейност. Специфики в стихосложението, основни образи и мотиви в стихосбирката „Сад божественних пісень“
15	Григорий Савич Сковорода. Живот и дейност. Художествено-философски модел за света и централни мотиви във философските съчинения на Сковорода. Етични, естетични и философски мотиви в басните на автора

Библиография

Основна:

- Исторія української літератури.* У 12 томах. Том I–II. Київ: Наукова думка, 2014.
- Исторія української літератури.* Т.1. Київ, 1987.
- Исторія української літератури XIX століття.* У двох книгах. Том I. [за ред. М. Жулинського]. Київ: Либідь, 2005.
- Українська література XVII ст. Синкретична писемність, поезія, драматургія, белетристика.* Київ: Наукова думка, 1987.
- Українська література XVIII ст. Поетичні твори, драматичні твори, прозові твори.* Київ: Наукова думка, 1983.
- Білоус, П., Б. Білоус, О. Савенко. *Давня українська література. Словник-довідник.* Київ: Академія, 2015.
- Вишенський, І. *Твори.* Київ: Дніпро, 1986 [переклад – В. Шевчук].
- Гнатюк, В. *Нарис української міфології.* Л.: Інститут народознавства НАН У, 2000.
- Кононенко, П. П. *Українська література. Проблеми розвитку.* К.: Либідь, 1994.
- Наєнко, М. *Художня українська література. Від міфів до модерної реальності.* К.: Просвіта, 2008.
- Сковорода, Г. *Басни. Трактати.* [Прев. М. Петров, Д. Христов.] Софія: КВЦ, 2021, с. 379.
- Сковорода, Г. *Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи.* Київ: Наукова думка, 1983.
- Ушкалов, Л. *Література і філософія: доба українського бароко.* Київ: Видавець Савчук О.О., 2019.
- Філоненко, С. *Усна народна творчість.* Київ: Центр учбової літератури, 2020.

Допълнителна:

Європейське відродження та українська література XIV-XVIII ст. [за ред. О. Мишанича]. К.: Наукова думка, 1993.

Дяченко, П'ятецька, О. *Українська література для іноземних студентів*. К.: Академія, 2010.

Сковорода, Г. *Повне зібрання творів у двох томах*. Т. 1-2. Київ, 1973.

Чижевський, Д. *Українське літературне бароко*. Київ, 2003.

Дата: 16.05.2024 г.

Съставил: _____
(гл.ас. д-р Владимир Колев)

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.